

10. 1. 2012

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Novela zákona o veřejných zakázkách v souvislosti s přijetím zákona o trestní odpovědnosti právnických osob

Dne 22. prosince 2011 byl ve Sbírce zákonů ČR uveřejněn zákon č. [418/2011](#) Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim (dále jen „ZTOPO“), který nabyl účinnosti 1. ledna 2012. Částí čtyřicátou souvisejícího změnového zákona (č. [420/2011](#) Sb.) došlo od téhož data k drobné, ale poměrně podstatné novele zákona č. [137/2006](#) Sb., o veřejných zakázkách (dále jen „ZVZ“), konkrétně jeho § 53 odst. 1 písm. a) a b), které se týkají prokazování trestní bezúhonnosti uchazeče v rámci základních kvalifikačních předpokladů.

V důsledku novely je od nového roku třeba v případě dodavatelů-právnických osob prokazovat trestní bezúhonnost nejen statutárních orgánů či jejich členů, jako dosud, ale také této právnické osoby samotné. ZTOPO přitom nezavádí žádné zvláštní trestné činy, ale odkazuje ve svém § 7 na vybrané trestné činy uvedené v trestním zákoníku. Co se týče trestných činů vyjmenovaných v § 53 odst. 1 písm. a) ZVZ, jsou všechny uvedeny také v § 7 ZTOPO. U základního kvalifikačního předpokladu podle § 53 odst. 1 písm. b) ZVZ pak je pro případnou diskvalifikaci uchazeče třeba, aby byly splněny kumulativně dvě podmínky, tj. musí se jednat o trestný čin, jehož skutková podstata souvisí s podnikáním dodavatele, a zároveň musí jít o trestný čin vyjmenovaný v § 7 ZTOPO.

Zřejmě v důsledku časového překryvu přípravy obou právních úprav nebyl novelizován odstavec 2 § 53 ZVZ, který byl do zákona vložen novelou č. [258/2011](#) Sb. a který se týká prokazování základních kvalifikačních předpokladů v případě veřejných zakázek v oblasti obrany a bezpečnosti. Bezúhonnost ve vztahu ke spáchání trestných činů vyjmenovaných v § 53 odst. 2 písm. b) ZVZ se tak i nadále prokazuje jen ve vztahu ke statutárním orgánům či jejich členům (tyto trestné činy však jsou, až na krádež, uvedeny také v § 7 ZTOPO).

Obdobně jako v případě zavedení tzv. blacklistu v roce 2010 bude určitou dobu trvat, než budou pravomocně odsouzeny první právnické osoby. Proto je zřejmé, že zpočátku budou všichni dodavatelé tento kvalifikační předpoklad splňovat. Bohužel změnový zákon neobsahuje ani žádná přechodná ustanovení, proto nový kvalifikační předpoklad je nutné prokazovat v souladu se ZVZ[1] od 1. ledna 2012 i v řízeních zahájených před tímto datem, pokud v nich dosud neuplynula lhůta k prokázání splnění kvalifikace dle § 52 ZVZ.[2]

Absence přechodného ustanovení je problematická rovněž z hlediska využívání výpisů ze seznamu kvalifikovaných dodavatelů (dále jen „SKD“), případně certifikátů systémů certifikovaných

dodavatelů.[3] Jelikož § 127 odst. 1 písm. a) ZVZ stanoví, že výpis z SKD prokazuje splnění základních kvalifikačních předpokladů v plném rozsahu[4] bez dalších podmínek, bylo by možno dovodit, že i po 1. lednu 2012 lze dosavadní výpisy z SKD používat, a to i před tím, než dojde k aktualizaci zápisu v SKD.[5] Nelze však vyloučit, že Ministerstvo pro místní rozvoj či Úřad pro ochranu hospodářské soutěže k této otázce zaujmou jiný výklad, a proto je vhodnější, aby dodavatelé z opatrnosti předkládali při prokazování kvalifikace vedle výpisu z SKD i výpis z evidence Rejstříku trestů právnické osoby. Naopak, pro držitele certifikátu systému certifikovaných dodavatelů platí § 134 odst. 1 ZVZ, který váže prokázání kvalifikace striktně na údaje v certifikátu uvedené, a proto bude v tomto případě nutné od počátku předkládat výpis z evidence Rejstříku trestů právnické osoby vedle certifikátu.

Závěrem je pro zajímavost možné uvést, že mezi trestnými činy vyjmenovanými v § 7 ZTOPO jsou rovněž trestné činy „sjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě“ (§ 256 trestního zákoníku) a „pletichy při zadání veřejné zakázky a při veřejné soutěži“ (§ 257 trestního zákoníku). Naopak trestný čin „porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže“ (§ 248 trestního zákoníku), který se vztahuje i na závažné porušení pravidel zadávacího řízení, ve výčtu uveden není a může tak být nadále spáchán jen fyzickou osobou. V této souvislosti je třeba si uvědomit, že zatímco ve vztahu k fyzickým osobám je podmínkou trestní odpovědnosti za tyto trestné činy úmyslné zavinění, ve vztahu k osobám právnickým zavinění vyžadováno není (ani z povahy věci nemůže být) a trestní odpovědnosti právnické osoby nebrání mimo jiné ani skutečnost, že nebylo zjištěno, která konkrétní osoba za právnickou osobu při spáchání trestného činu jednala, nebo že uvedená fyzická osoba nebude z určitého důvodu osobně za trestný čin odpovědná.

Mgr. David Dvořák, LL.M.

[MT Legal s.r.o., advokátní kancelář](#)

Karoliny Světlé 25
110 00 Praha 1

Tel.: + 420 222 866 555
Fax: + 420 222 866 546
e-mail: info@mt-legal.com

Jakubská 121/1
602 00 Brno 2

Tel.: + 420 542 210 351
Fax: + 420 542 212 518
e-mail: info@mt-legal.com

Bukovanského 1345/30

[1] U nadlimitních veřejných zakázek je tedy třeba předložit výpis z evidence Rejstříku trestů, u zakázek podlimitních je možné předložit čestné prohlášení.

[2] V právním státě by mělo být používání přechodných ustanovení pravidlem. Ani výkladem však podle našeho názoru nelze dovodit použití nových pravidel až na zadávací řízení zahájená po datu účinnosti novely ZVZ.

[3] V okamžiku přípravy tohoto článku nebylo prozatím známo, jak bude Ministerstvo pro místní rozvoj ani správcové systémů certifikovaných dodavatelů při aktualizaci SKD a certifikátů postupovat. Doporučujeme proto sledovat internetové stránky Portálu o veřejných zakázkách (www.portal-vz.cz), případně Informačního systému o veřejných zakázkách (www.isvz.cz) a příslušného správce systému certifikovaných dodavatelů.

[4] Mimo základních kvalifikačních předpokladů dle § 53 odst. 1 písm. k) a l) ZVZ.

[5] Ustanovení § 130 odst. 2 ZVZ, které se týká změn v SKD, poskytuje uchazeči lhůtu 15 dnů k podání žádosti o změnu zápisu; aktuální výpisy by tak nebylo možné používat až od 15. ledna 2012.

Další články:

- [Nepravomocné povolení stavby a změna územního plánu](#)
- [Letiště a letecké stavby](#)
- [Nejvyšší správní soud vymezuje nové hranice zneužití práva u běžných nákladů na reklamu](#)
- [Limity dohledu nad výkonem znalecké činnosti](#)
- [Stavebníci získávají od roku 2026 silnější pozici v soudních sporech o povolení stavby](#)
- [Novela zákona o spotřebitelském úvěru: zásadní regulatorní přelom, který změní finanční trh i praxi poskytovatelů spotřebitelských úvěrů](#)
- [Regulace cen taxislužby v roce 2026: co se mění a jaké mají obce možnosti?](#)
- [Jaké klíčové změny přináší návrh novely stavebního zákona?](#)
- [Nový zákon o zbraních a střelivu](#)
- [Novela zákona o pyrotechnice: likvidace profesionálů namísto zmírnění negativních vlivů](#)
- [Nový zákon o zbraních - hlavní a vedlejší držitelé a změny v posuzování zdravotní způsobilosti](#)